

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
esitatud 24. oktoobril 2019¹

Kohtuasi C-244/18 P

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE
versus

Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus – Kreeka ametiasutuste poolt ettevõtja erastamisprogrammi raames hageja suhtes rakendatud abimeetmed – Riigigarantiid – Komisjoni otsus, millega tunnistatakse need riigiabi meetmed siseturuga kokkusobimatuks – Mõiste „majanduslik eelis“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses – Raskustes olev äriühing – Suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks – Riigiabi tagasinõudmine – Tagasinõutava abi summa kindlaksmääramine – Erakorralised asjaolud

I. Sissejuhatus

1. Käesoleva apellatsioonkaebusega palub Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (edaspidi „Larko“ või „hageja“) tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 1. veebruari 2018. aasta kohtuotsuse Larko *vs.* komisjon² (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi, milles ta palus tühistada Euroopa Komisjoni 27. märtsi 2014. aasta otsuse 2014/539/EL riigiabi nr SA.34572 (13/C) (ex 13/NN) kohta, mida Kreeka andis äriühingule Larco General Mining & Metallurgical Company SA³ (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

2. Vastavalt Euroopa Kohtu palvele analüüsitakse käesolevas ettepanekus üksnes teise väite esimest osa, mille kohaselt on vääralt tõlgendatud mõistet „majanduslik eelis“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ja apellatsioonkaebuse neljandat väidet, mille kohaselt on rikutud nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli [108] kohaldamiseks⁴, artikli 14 lõiget 1, mis käsitleb abi tagasinõudmist.

3. Oma analüüsi tulemusena teen Euroopa Kohtule ettepaneku lükata teise väite esimene osa ja neljas väide põhjendamatusse tõttu tagasi.

1 Algeel: prantsuse.

2 T-423/14, EU:T:2018:57.

3 ELT 2014, L 254, lk 24.

4 ELT 1999, L 83, lk 1.

II. Õiguslik raamistik

A. Määrus nr 659/1999

4. Nõukogu määruse nr 659/1999 artikli 14 lõikes 1 „Abi tagastamine“ on sätestatud:

„Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]“.

B. Suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks

5. Ühenduse suuniste raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta⁵ (edaspidi „päästmise ja ümberkorraldamise suunised“) jao 2.1 „Raskustes oleva äriühingu tähendus“ punktides 9–11 on ette nähtud:

„9. Ühenduses puudub raskustes oleva äriühingu mõiste. Käesolevate suuniste tähenduses peab komisjon äriühingut raskustes olevaks siis, kui see ei suuda kas oma või omanikelt/osanikelt/aktsionäridelt või krediidiandjatelt saadud vahenditega peatada kahjumit, mis ametivõimude sekkumiseta viiks lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni.

10. Äriühingut loetakse käesolevate suuniste tähenduses igal juhul ja suurusel olenemata raskustes olevaks järgmistel asjaoludel:

[...]

11. Isegi kui ei esine ühtegi punktis 10 loetletud tingimust, võib äriühingu siiski lugeda raskustes olevaks, eriti juhul kui eksisteerivad tavapärasel raskustes oleva äriühingu tunnused, näiteks suurenev kahjum, vähenev käive, kasvav laoseis, ülevõimsus, kahanev rahakäive, kasvav võlg, suurenevad intressinõuded ning vähenev või puuduv varade puhasväärtus. [...]“.

C. Teatis garantiidena antava riigiabi kohta

6. Komisjoni 20. juuni 2008. aasta teatis [ELTL] artiklite [107] ja [108] kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes⁶ (edaspidi „garantiide teatis“) ELTL artikli 107 punkti 2.1 „Üldised märkused“ kolmandas lõigus on sätestatud:

„Igasuguste kahtluste vältimiseks tuleks selgitada riigigarantiidega seotud riigi vahendite mõistet. Riigigarantii eelis on, et garantiiga seotud riski kannab riik. Riigi riskivalmidus tuleks tavapäraselt hüvitada asjakohase preemiaga. Kui riik loobub tervest või osast garantiipreemiast, siis on see eelse andmisega ettevõtjale samal ajal riigi vahendite raiskamine. Järelikult, isegi kui selgub, et riik ei tee ühtegi garantiiga seotud väljamakset, võib ikkagi olla tegemist riigiabiga [ELTL artikli 87 lõike 1] kohaselt. Abi andmine toimub garantii andmise hetkel, mitte selle kasutamise või garantii tingimuste kohaste väljamaksete tegemise ajal. Seda, kas garantii kujutab endast riigiabi või mitte, ning kui kujutab, siis kui suur võiks olla selle summa, tuleb hinnata garantii andmise ajal.“

5 ELT 2004, C 244, lk 2.

6 ELT 2008, C 155, lk 10.

7. Selle teatise punktis 3.2 „Üksikgarantiid“ on ette nähtud:

„Riigi antavate üksikgarantiide puhul leiab komisjon, et kui on täidetud kõik alljärgnevad tingimused, on see piisav riigiabi välistamiseks:

a) Laenusaja ei ole finantsraskustes.

Et otsustada, kas laenusajat tuleks käsitleda finantsraskustes olevana, tuleks kasutada ettevõtja päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava abi suunistes sätestatud määratlust [...].

[...]

d) Garantii eest on makstud turupõhist hinda.

Nagu on märgitud punktis 2.1, tuleks riski võtmine hüvitada asjakohase preemiaga sõltuvalt garantiina või vastugarantiina antavast summast. Kui garantii eest tasutud hind vähemalt võrdub kapitaliturgudelt leitava vastava garantiipreemia viitemääraga, ei ole garantii puhul tegemist abiga.

Kui kapitaliturgudelt ei leita vastavat garantiipreemia viitemäära, tuleb garantiiga tagatud laenu kogu maksumust, kaasa arvatud laenu intressimäär ja garantiipreemia, võrrelda samasuguse garanteerimata laenu turuhinnaga.

[...]“.

8. Nimetatud teatise abielemendiga garantiide üldküsimusi käsitlevas punktis 4.1 on sätestatud:

„Kui üksikgarantii või garantiikava ei sobi kokku turumajandusliku investeerimise põhimõtetega, loetakse see riigiabi sisaldavaks. Riigiabi elemendi suurus tuleb arvuliselt väljendada, et kontrollida, kas abi võib pidada kokkusobivaks konkreetse riigiabi erandi põhjal. Põhimõtteliselt loetakse riigiabi elemendiks individuaalselt või kava raames antud garantii asjakohase turuhinna ja selle meetme eest makstud tegeliku hinna vahet.

Tulemuseks saadud aastased garantiiga antava toetuse rahalised väärtused tuleks viitemäära kasutades diskonteerida nende praeguse väärtuseni ja seejärel kokku liita toetuse koguväärtuse saamiseks.

Garantii abielemendi väljaarvutamisel pöörab komisjon erilist tähelepanu järgmistele asjaoludele:

a) Üksikgarantiide puhul: seda kas laenusaja on rahalises raskustes. Garantii kavade puhul: seda kas kava kõlblikkustingimused võimaldavad selliseid ettevõtjaid välja jätta (vt täpsemalt punkti 3.2 alapunkt a).

Komisjon märgib, et raskustes olevatelt ettevõtjatelt nõuab võimalik turugarant laenu andmisel kõrget garantiipreemiat, arvestades summa suurust, mis jääks maksmata, kui ettevõtja ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Kui tõenäosus, et laenusaja pole võimeline laenu tagasi maksma, muutub eriti suureks, ei pruugi sellist turumäära leiduda ja garantii abielement võib erakorralistel asjaoludel olla sama suur kui kõnealuse garantiiga tegelikult kaetav summa.

[...]“.

III. Kohtuvaidluse taust, menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

A. Vaidluse aluseks olevad asjaolud

9. Vaidluse tausta on üksikasjalikult selgitatud vaidlustatud kohtuotsuses, millele siinkohal viitan.⁷ Põhilised ja käesoleva ettepaneku mõistmiseks vajalikud asjaolud võib kokku võtta järgmiselt.

10. Larko on ettevõtja, kes on spetsialiseerunud lateriidimaagi kaevandamisele ja töötlemisele, ligniidi kaevandamisele ning ferronikli ja kõrvaltoodete tootmisele.

11. Larko asutati 1989. aastal uue äriühinguna pärast äriühingu Hellenic Mining and Metallurgical S.A. likvideerimist. Kohtuasja asjaolude asetleidmise ajal oli tal kolm aktsionäri: Kreeka riik, kellele kuulus eraõigusliku finantsasutuse Hellenic Republic Asset Development Fund kaudu 55,2% aktsiatest, National Bank of Greece S.A., kellele kuulus 33,4% aktsiatest, ja Public Power Corporation (peamine elektrienergia tootja Kreekas, kelle enamusaktsionär on riik), kellele kuulus 11,4% aktsiatest.

12. Hellenic Republic Asset Development Fund teavitas 2012. aasta märtsis komisjoni Larko erastamisprogrammist.

13. Komisjon algatas 2012. aasta aprillis omal initsiatiivil nimetatud erastamise esialgse uurimise vastavalt riigiabi valdkonna eeskirjadele.

14. Uurimise esemeks oli kuus meetet, mille hulgast on käesoleva ettepaneku jaoks asjakohased ainult allpool ära toodud teine, neljas ja kuues meede, kuna ainult need kolm meetet on apellatsioonkaebuse teise väite esimese osa ja neljanda väite esemeks:

- teine puudutas Kreeka riigi poolt 2008. aastal antud riigigarantiid 30 miljoni euro suurusele laenule, mille ATE Bank andis Larkole (edaspidi „meede nr 2“ või „2008. aasta garantii“). See garantii kattis laenu täielikult kolmeks aastaks garantiipreemiaga 1% aastas;
- neljas puudutas 2010. aastal riigi poolt antud määramata tähtajaga garantiid, et katta tervikuna garantiikiri, mille National Bank of Greece andis Larkole väärtuses ligikaudu 10,8 miljonit eurot ja mille garantiipremia oli 2% aastas (edaspidi „meede nr 4“);
- kuues puudutas kahte garantiid, mille riik andis 2011. aastal kahele ATE Banki laenule suuruses vastavalt 30 miljonit eurot ja 20 miljonit eurot; need garantiid katsid laenud täielikult ja nägid ette garantiipremia 1% aastas (edaspidi „meede nr 6“).

15. Selle uurimise käigus palus komisjon Kreeka ametiasutustelt täiendavat teavet, mis esitati talle 2012. ja 2013. aastal. Komisjoni talituste ja Kreeka ametiasutuste esindajate vahel toimusid ka kohtumised.

16. Komisjon algatas 6. märtsi 2013. aasta otsusega⁸ (edaspidi „menetluse algatamise otsus“) ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse.

17. Selle menetluse käigus kutsus komisjon Kreeka ametiasutusi ja huvitatud kolmandaid isikuid üles esitama käesoleva ettepaneku punktis 14 nimetatud meetmete kohta märkusi. Kreeka ametiasutused esitasid oma märkused komisjonile 30. aprillil 2013; Larko ühtegi märkust ei esitanud.

⁷ Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 1–14.

⁸ ELT 2013, C 136, lk 27, Riigiabi SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).

18. Komisjon võttis 27. märtsil 2014 vastu vaidlusaluse otsuse. Selles otsuses leidis komisjon meetmete nr 2, 4 ja 6 osas – mille analüüs on käesolevas ettepanekus ainsana asjakohane –, et Larko oli ajal, mil neid kolme meetet rakendati, raskustes olev äriühing päästmise ja ümberkorraldamise suuniste tähenduses⁹.

19. Lisaks leidis komisjon, et need meetmed kujutavad endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, et need meetmed olid rakendatud ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustusi ja rakendamiskeeldu rikkudes ning et need meetmed on siseturuga kokkusobimatu abi, mis tuleb määruse nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 alusel tagasi saada. Lõpuks määras komisjon selle abi tõttu tagasinõutavad summad, mis vastab garantiide kogusummale.¹⁰

B. Menetlus Üldkohtus

20. Larko esitas 6. juunil 2014 Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse, milles palus vaidlusalune otsus tühistada ja tagastada koos intressidega mis tahes summa, mis võidi otseselt või kaudselt selle otsuse alusel tagasi nõuda.

21. Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsusega hagi tervikuna rahuldamata ja mõistis kohtukulud välja Larkolt.

C. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

22. Larko palub Euroopa Kohtu kantseleisse 4. aprillil 2018 saabunud hagiavalduses Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse ja jätta kohtukulude osas otsuse tegemine hiljemaks.

23. Komisjon palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Larkolt.

IV. Analüüs

A. Teise väite esimene osa, mis puudutab meetet nr 2

24. Teise väite esimene osa tõstatab küsimuse meetme nr 2 kvalifitseerimisest riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses ja täpsemalt selle meetme hindamisest sellisena, et see annab Larkole „majandusliku eelise“.

25. Kvalifitseerides selle meetme vaidlusaluses otsuses riigiabiks, tugines komisjon garantiide teatise punkti 3.2 alapunktidele a ja d. Kuna Larko väidab sisuliselt, et komisjon rikkus õigusnormi, kohaldades seda punkti antud abile, pean tarvilikuks kõigepealt esitada mõned sissejuhatavad märkused selle teatise kohta (1. jagu), enne kui jätkata teise väite esimese osa analüüsiga (2. jagu).

⁹ Mõiste „raskustes olev äriühing“ tähenduse kohta riigiabi kvalifitseerimisel vt käesoleva ettepaneku punktid 26–28.

¹⁰ Need summad on vastavalt 30 miljonit eurot meetme nr 2, umbes 10,8 miljonit eurot meetme nr 4 ning 20 miljonit eurot meetme nr 6 puhul. Vt käesoleva ettepaneku punkt 14.

1. Sissejuhatavad märkused garantiide teatise kohta

26. Garantiide teatis kajastab komisjoni vaateid garantiidena antava riigiabi kohta ja põhimõtteid, mille alusel komisjon tavatseb rajada oma ELTL artiklite 107 ja 108 tõlgenduse ning kohaldada neid artikleid riigigarantiidele.

27. Selleks et teha kindlaks, kas garantii annab eelise ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peaks komisjon selle teatise punkti 3.1 kohaselt tuginema oma hinnangus turumajandustingimustes tegutseva investori põhimõttele. Seepärast tuleb arvestada abisaajast ettevõtja tegelikke võimalusi saada samaväärset rahastamist kapitalituru vahenditega.¹¹

28. Selleks et oleks võimalik lihtsamalt hinnata, kas konkreetne garantii järgib seda põhimõtet, esitab komisjon punktis 3.2 mitmeid abi välistamiseks piisavaid tingimusi, mille hulgas on üksikgarantiide puhul esiteks tingimus, et laenusaja ei ole finantsraskustes (punkti 3.2 alapunkt a), ja teiseks tingimus, et garantii eest on makstud turupõhist hinda (punkti 3.2 alapunkt d).¹²

29. Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale tuleb nende kahe tingimuse kohaldamisel võtta arvesse *finantstoetuse meetme võtmise aja konteksti*, mis tähendab, et tuleb hoiduda mis tahes hilisemal olukorral põhinevast hinnangust (edaspidi „ajaline kriteerium“).¹³

30. Selleks et teha kindlaks, kas garantii ei sisalda abi, on garantiide teatise punkti 3.2 esimese lõigu punktis d kriteeriumina ette nähtud, et *riski võtmine [tuleb] hüvitada asjakohase preemiaga sõltuvalt garantiina või vastugarantiina antavast summast* (edaspidi „hüvitise kriteerium“). Kui garantii eest tasutud hind vähemalt võrdub kapitaliturgudel leitava vastava garantiipremia viitemääraga, ei ole garantii puhul tegemist abiga. Lisaks on punktis 3.2 sõnastatud kaks meetodit, et teha kindlaks, kas konkreetne garantii vastab sellele kriteeriumile: tuleb võrrelda garantii eest makstud hinda kapitaliturgudel pakutava garantiipremia viitemääraga või garantiiga tagatud laenu kogu maksumust, kaasa arvatud laenu intressimäär ja garantiipremia, samasuguse garanteerimata laenu turuhinnaga.

2. Analüüs

31. Larko väidab, et Üldkohus rikkus õigusnorme, kui leidis, et Larko sai meetme nr 2 alusel eelise ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Üldkohus kohaldas vääralt esiteks ajalist kriteeriumi, kui ta kvalifitseeris Larko meetme nr 2 rakendamise ajal „raskustes olevaks äriühinguks“ (jaotis a), ja teiseks hüvitise kriteeriumi, kui ta otsustas, et 1% suurune preemia ei väljenda tagatud laenudega seotud kohustuste täitmata jätmise riski garantiide teatise punkti 3.2 alapunkti d mõttes (jaotis b).

a) Ajaline kriteerium

32. Ajalist kriteeriumi puudutav etteheide on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 77–80 vastu ja põhineb ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumisel.

¹¹ Vt garantiide teatise punkt 3.1 teine lõik.

¹² Vt garantiide teatise punkt 3.1 kolmas lõik.

¹³ Vt eelkõige 16. mai 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon (C-482/99, EU:C:2002:294, punkt 71), samuti 1. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Electrabel ja Dunamenti Erõmü vs. komisjon (C-357/14 P, EU:C:2015:642, punkt 50).

33. Kõigepealt märgin, et järeldamaks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90, et komisjon ei rikkunud õigusnormi, kui ta kvalifitseeris Larko meetme nr 2 rakendamise ajal „raskustes olevaks äriühinguks“, toimib Üldkohus kahes etapis. Kõigepealt teeb Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 75–82 kindlaks, et komisjonile teadaolevate asjaolude põhjal võis viimane õigesti järeldada, et Larko oli raskustes olev äriühing. Seejärel leiab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 83–89, et komisjon ei rikkunud õigusnorme, kui leidis, et 2008. aasta garantii andmise ajal pidi Kreeka riik Larko aktsionärina olema teadlik ettevõtja raskest olukorrast.

34. Larko väidab, et Üldkohtu hinnang vaidlustatud kohtuotsuse punktides 77–80 on ekslik, kuna vastupidi Euroopa Kohtu praktikas¹⁴ nõutule on selle hinnangu aluseks olevad faktilised asjaolud 22. detsembri 2008. aasta garantii andmisest *hilisemad*. Larko tugineb selles osas kolmele järgmisele argumentile.

35. Esiteks ulatuvad nendes punktides esitatud finantstulemused kuni 2012. aastani ja hõlmavad igal juhul 2009. aasta negatiivseid tulemusi. Teiseks olid 2008. aasta finantstulemused samuti hilisemad 2008. aasta garantii andmisest, kuna selle garantii andmise ajaks ei olnud majandusaasta veel lõppenud, finantsaruandeid polnud ka veel koostatud ja seega ei olnud Kreeka riiki nendest garantii andmise ajaks teavitatud. Seega jättis Üldkohus end tolle aja konteksti asetamata, mida nõuab Euroopa Kohtu kohtupraktika. Kolmandaks, isegi kui eeldada, et 2008. aasta andmed ei olnud 2008. aasta garantii andmisest hilisemad, oli selles etapis tegemist lühiajaliste andmetega. Sellega seoses väidab Larko, et päästmise ja ümberkorraldamise suuniste punktides 9–11 tuleneb, et ettevõtja varalise olukorra analüüs peab põhinema piisavalt pikka perioodi hõlmavatel andmetel, mitte ühe ajahetke kujutamisel.

36. Komisjon leiab, et see etteheide tuleb tagasi lükata.

37. Kõigepealt märgin, et kuna asjaomane garantii anti 22. detsembril 2008, tuleb Euroopa Kohtu praktika kohaselt arvesse võtta kuni selle kuupäevani aset leidnud asjaolusid, et hinnata, kas Larko oli garantii andmisel raskustes olev äriühing.

38. Seoses sellega märgin Larko esimest argumenti puudutavalt, et asjaolu, et Üldkohus mainib vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77 finantstulemusi, mis ulatuvad kuni 2012. aastani, ei tähenda iseenesest, et Üldkohus tugines nendele hilisematele andmetele finantsolukorra hindamisel 2008. aasta garantii andmise aja seisuga.

39. Nimelt tuleb nende finantstulemuste nimetamist Üldkohtu poolt mõista, arvestades seda, et komisjon hindas vaidlusaluses otsuses Larko finantsolukorda selle ajavahemiku osas, mille jooksul oli võetud kõik vaidlustatud meetmed, st tema finantsolukorda aastatel 2007–2012. Seega, enne nende finantstulemuste taasesitamist vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77 viitab Üldkohus komisjoni otsusele, mille kohaselt „[s]iinses asjas määratles komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 56–66 Larko vaidlusaluste meetmete [nr 2, nr 4 ja nr 6], *sh 2008. aasta garantii andmise ajal*¹⁵ „raskustes olevaks äriühinguks““.

40. Seda arvestades tõden, et Üldkohus tugineb vaidlustatud kohtuotsuse punktides 78–80 Larko finantsolukorra hindamisel 2008. aastal aset leidnud asjaoludele, nimelt Larko negatiivsele omakapitalile, käibe märgatavale vähenemisele ja tema kogunenud kahjumile 2008. aastal¹⁶.

41. Sellest järeldub, et Larko esimene argument tuleb tagasi lükata.

14 Vt selle kohtupraktika kohta käesoleva ettepaneku punkt 29 ja joonealune märkus 13.

15 Kohtujuristi kursiiv.

16 Vaidlusaluse otsuse punktist 56 ja vaidlustatud kohtuotsuse punktist 77 võib järeldada, et need andmed puudutasid 2008. aastat.

42. Mis puudutab Larko teist argumenti, siis koosneb see minu arvates kahest osast: esiteks väitest, et 2008. aasta finantstulemused on 2008. aasta garantii andmisest hilisemad, kuna majandusaasta ei olnud veel lõppenud, ja teiseks asjaolust, et Kreeka riik ei olnud teadlik 2008. aasta finantstulemustes sisalduvast teabest.

43. Mis puudutab esimest osa, siis tuleb sarnaselt komisjonile tõdeda, et 2008. aasta finantsaruanded käsitlevad Larko finantsandmeid ajavahemiku kohta 1. jaanuarist 2008 kuni 31. detsembrini 2008, millest suurem osa on varasemad garantii andmisest 22. detsembril 2008. Sellega seoses rõhutan, et teatud ajavahemiku jooksul toimunud asjaolusid võib üldjuhul tõendada ka hilisematel dokumentidel, mis põhinevad nendel varasematel asjaoludel¹⁷. Sel põhjusel ei saa 2008. aasta finantstulemustes sisalduvat teavet pidada 2008. aasta garantii andmisest hilisemaks.

44. Mis puudutab teist osa, siis tõdeb Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 85, et „[j]uhtumi toimikuisse ei ole esitatud ühtegi tõendit, mis kindlalt näitaks, et liikmesriik oli teadlik Larko raskustest 2008. aasta garantii andmise hetkel“ ja et „[s]eega tuleb küsida, kas komisjon täitis oma tõendamiskohustust, kui ta tugines sisuliselt eeldusele, et Kreeka riik oleks pidanud teadma Larko raskustest 2008. aasta lõpus garantii andmise ajal“.

45. Kuigi selles punktis kasutatud sõnastus võib jätta mulje, et komisjon tugines peamiselt Kreeka ametiasutuste võimetusele hankida teavet Larko finantsolukorra kohta, on minu arvates selge, et Üldkohus soovis näidata, et komisjon tugines eeldusele, et Kreeka riik oleks *vähemalt* pidanud teadma Larko raskest olukorrast garantii andmise ajal.

46. Selline tõlgendus on kooskõlas ka vaidlustatud kohtuotsuse punktiga 89, kus Üldkohus leiab, et komisjon võis mõistlikult järeldada, et arukas aktsionär oleks vähemalt uurinud äriühingu majanduslikku ja rahalist hetkeolukorda enne sellise garantii andmist nagu seda oli 2008. aasta garantii¹⁸.

47. Seda täpsustust arvestades märgin, et kuna Larko seab teise argumenti teises osas tegelikult kahtluse alla selle, et Kreeka ametiasutused olid teadlikud Larko 2008. aasta rahalisest olukorrast, nagu see on esitatud vaidluse asjaoludes¹⁹, on ainult Üldkohtul pädevus tuvastada ja hinnata faktilisi asjaolusid ning tõendeid.

48. Euroopa Kohus on siiski pädev hindama, kas Üldkohus moonutas vaidlusaluse otsuse ulatust. Oluline on arvestada, et selline moonutamine peab ilmselgelt nähtuma toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja fakte ja tõendeid uuesti hinnata²⁰.

49. Kuigi käesoleval juhul puudutab küsimus, kas Kreeka ametiasutused teadsid (või mitte) Larko finantsolukorda 2008. aastal, asjaolude kindlakstegemist, mis kuulub Üldkohtu ainupädevusse, siis võib Euroopa Kohus siiski kontrollida, kas Üldkohus moonutas vaidlusaluse otsuse ulatust selles küsimuses.

17 Vt selle kohta ka Üldkohtu 28. jaanuari 2016. aasta otsus Sloveenia vs. komisjon (T-507/12, ei avaldata, EU:T:2016:35, punkt 180).

18 Selline tõlgendus nähtub selgelt ka komisjoni Üldkohtule esitatud seisukohtadest. Nendest seisukohtadest tuleneb nimelt, et komisjoni põhiväide on, et Kreeka ametiasutused ei ole kunagi püüdnud väita, et nad ei teadnud Larko raskustest detsembris 2008. Üksnes teise väitena leiab komisjon, et isegi kui eeldada, et Kreeka riik ei teadnud sellel ajal Larko raskustest (millega komisjon ei nõustu), oleks ta pidanud kontrollima, et tegu ei ole raskustes ettevõtjaga.

19 Täpsustan, et kuna ta seab kahtluse alla vaidlustatud kohtuotsuse punktid 77–80, siis ei saa Larko argumenti seoses Kreeka ametiasutuste teadmisega tema olukorrast mõista sellisena, et see on suunatud Üldkohtu hinnangu vastu, mis puudutab vaidlustatud otsuse punktidest 83–89 tulenevat komisjonil lasuvat tõendamiskoormist.

20 Vt eelkõige 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Iride vs. komisjon (C-329/09 P, ei avaldata, EU:C:2011:859, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika) ning 19. septembri 2019. aasta kohtuotsus Poola vs. komisjon (C-358/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:763, punktid 44 ja 45).

50. Kuigi see viimane küsimus võib tekkida, sest esmapilgul ei võimalda ükski vaidlustatud otsuse osa asuda seisukohale, et komisjon oleks järginud sama arutluskäiku kui see, mille esitas ka Üldkohus selles küsimuses²¹, märgin siiski, et Larko ei viidanud sellisele moonutamisele, ja et igal juhul ei moonutanud Üldkohus minu arvates vaidlustatud kohtuotsuses vaidlusaluse otsuse sisu.

51. Nimelt on selge, et Kreeka ametiasutuste teadmist Larko 2008. aasta finantsseisundist Kreeka riik haldusmenetluses omalt poolt ei vaidlustatud²², mida märkis ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 88²³, ning mis seletab ilmselt ka seda, miks komisjon ei ole vaidlusaluses otsuses selle küsimuse kohta seisukohta võtnud²⁴.

52. Seega otsustas Üldkohus neid kaalutlusi arvestades sisuliselt, et antud juhtumi asjaoludel võis komisjon, selleks et hinnata, kas Larko oli garantiide teatise punkti 3.2 alapunkti a tähenduses raskustes olev äriühing, õigustatult tugineda eeldusele, et Kreeka riik kui Larko enamusaktsionär oli teadlik Larko finantsolukorrast või vähemalt oleks pidanud sellest teadma 2008. aasta garantii andmise ajal.

53. See Üldkohtu hinnang näib mulle ka täiesti loogiline. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86–89 sisuliselt märkis, oleks arukas erainvestor²⁵, andes sellise garantii, nagu on kõne all käesolevas asjas, ilmselgelt hankinud teavet Larko finantsolukorra kohta selle garantii andmise ajal. Järelikult pidanuks Kreeka ametiasutused olema aruka erainvestori kombel toimides igal juhul teadlikud ettevõtja finantsolukorrast. Selles küsimuses meenutan, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt peab liikmesriik ise tõendama, et ta tegutses aruka erainvestorina²⁶.

54. Eeltoodut arvestades tuleb Larko teine argument tagasi lükata.

55. Samuti tuleb tagasi lükata hageja kolmas argument, mille kohaselt 2008. aasta andmed puudutasid lühikest perioodi. On tuvastatud, et Larko finantsolukorra halvenemine hakkas ilmnema 2008. aasta keskpaigas²⁷ ning miski ei võimalda järeldada, et Üldkohus tugines oma hinnangus mingi hetke kuvandile, nagu väidab Larko.

56. Sellest tuleneb, et etteheide ajalise kriteeriumi kohta „raskustes oleva äriühingu“ mõiste raames tuleb tagasi lükata.

b) Hüvitise kriteerium

57. Etteheide seoses hüvitise kriteeriumiga on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 94–98 vastu ja puudutab ELTL artikli 107 lõike 1 ja ELTL artikli 296 lõike 2 rikkumist.

21 Vt käesoleva ettepaneku punkt 44.

22 Nimelt palus komisjon haldusmenetluse käigus, olles leidnud, et Larko oli 22. detsembril 2008. aastal raskustes olev äriühing ning et kõnealusele meetmele võiks kohaldada erainvestori kriteeriumi, esitada Kreeka ametiasutustel talle kogu asjakohane teave, mis võimaldaks tal kontrollida, kas need tingimused on tõesti täidetud (vt menetluse algatamise otsus osad 5.1, 5.2.2 ja 6). Seejärel esitasid Kreeka ametiasutused 30. aprillil 2013 oma märkused (vt käesoleva ettepaneku punkt 17 ja menetluse algatamise otsuse punkt 6), millest nähtub, et ametiasutused vaidlustasid selle, et Larko oli raskustes olev äriühing 2008. ja 2009. aastal, kuna keerulise olukorra põhjustas ferronikli hinna ootamatu langus (vt vaidlusaluse otsuse punkt 24). Seega, kuigi need ametiasutused vaidlustasid Larko kvalifitseerimise „raskustes olevaks äriühinguks“, ei ole nad siiski vaidlustanud oma teadlikkust ettevõtja finantsolukorrast ega menetluse algatamise otsuses viidatud Larko 2008. aasta finantstulemusi.

23 Sellest punktist tuleneb sisuliselt, et haldusmenetluse käigus ei tõendanud Kreeka ametiasutused seda, et neil ei olnud võimalik hageja raskest majanduslikust olukorrast teada saada.

24 Sellega seoses olgu veel kord märgitud, et Larko haldusmenetluse käigus märkusi ei esitanud ning et küsimus Kreeka ametiasutuste teadlikkusest Larko finantsseisust 2008. aastal näib olevat tekkinud alles Üldkohtu menetluses.

25 Nagu järeldub ka vaidlustatud kohtuotsuse punktist 56, tuletan siinkohal meelde, et erainvestori kriteeriumi kohaldamine põhineb majandushinnangutel, mis on sarnased nendega, mille juhtumi asjaoludel oleks mõistlik ja arukas erainvestor, kes on nimetatud liikmesriigiga võimalikult sarnases olukorras, enne nimetatud investeeringu tegemist hankinud (vt eelkõige 16. mai 2002. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon (C-482/99, EU:C:2002:294, punkt 71) ja 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, punktid 82–84)).

26 Vt eelkõige 5. juuni 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, punktid 82–84).

27 Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punkt 77.

58. Eespool nimetatud punktides leidis Üldkohus, et komisjon võis õigustatult järeldada, et garantiipremiat 1% aastas ei saa lugeda garanteeritud laenude täitmata jätmise riski väljendavaks ning et garantiide teatise punkti 3.2 alapunktis d sätestatud tingimus ei olnud seega täidetud.

59. Larko väidab, et Üldkohus kohaldas seda tingimust vääralt, kuna Üldkohus ka ise tões vaidlustatud kohtuotsuse punktis 95, et komisjon ei ole kasutanud kumbagi selle tingimusega kehtestatud meetodit, see tähendab kas võrdlust kapitaliturgudel pakutava garantiipremia viitemääraga või garanteeritud laenu kogumaksumuse võrdlust samasuguse garanteerimata laenu turuhinnaga.

60. Seega, kui Üldkohus siiski leidis, et vaidlusaluse otsuse puhul ei ole tehtud ilmset hindamisviga, jättis ta Larko raske majandusliku ja finantsolukorra ning sisendite puudumise tõttu haldusmenetluses ühteaegu kõrvale garantiide teatise punkti 3.2 alapunkti d kohaldamise ning määras Larkole ja Kreeka riigile kohustuse tõendada preemia asjakohast suurust, vabastades nii komisjoni kohustusest hinnata ise preemia asjakohast suurust. Samuti rikkus Üldkohus ETL artikli 296 lõiget 2, kuna ta ei tühistanud vaidlusalust otsust, kuigi see oli põhjendamata.

61. Komisjon leiab, et see etteheide tuleb tagasi lükata. Nõustun selle seisukohaga järgmistel põhjustel.

62. Esiteks, nagu komisjon õigesti leiab, ei kaldunud Üldkohus kõrvale garantiide teatise punkti 3.2 alapunktist d ega kohustanud Larkot selles osas tõendeid esitama. Nimelt nõuab see punkt ainsa kriteeriumina, et garantii eest oleks makstud turupõhist hinda. Nagu on märgitud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 96–98, arvestades Larko rasket majanduslikku olukorda ja asjaolu, et hageja ega Kreeka ametiasutused ei esitanud ametliku uurimismenetluse jooksul tõendeid, mis kinnitaks, et kõnealune preemia vastas preemiale, mida pakuti finantsturgudel või samasuguse garanteerimata laenu turuhinnale, ei pidanud komisjon kohaldama ühte kahest meetodist, mille eesmärk on kindlaks määrata konkreetse preemia täpne summa, et teha kindlaks, kas see garantii vastab sellele kriteeriumile.

63. Teiseks, mis puudutab ETL artikli 296 lõiget 2, siis tuleb meeles pidada, et huve kahjustava akti põhjendamise kohustuse eesmärk on esiteks anda asjaomasele isikule piisavalt teavet, et tal oleks võimalik kindlaks teha, kas akt on põhjendatud või on selles tehtud viga, mis võimaldab liidu kohtus selle kehtivuse vaidlustada, ning teiseks võimaldada kohtul kontrollida selle akti õiguspärasust²⁸. Selles osas tuleb põhjendamiskohustust eristada põhistuse põhjendatuse küsimusest²⁹.

64. Käesoleval juhul, nagu väidab ka komisjon, tuleb tõdeda, et vaidlusalune otsus oli täielikult põhjendatud. Lisaks märgin, et selle otsuse tühistamise nõudes oli Larko täiesti võimeline vaidlustama nende põhistuste põhjendatuse, millele komisjon vaidlusaluses otsuses tugines. Seega ei rikkunud Üldkohus temal ETL artikli 296 lõikest 2 tulenevat kohustust.

65. Eeltoodust tuleneb, et etteheide hüvitise kriteeriumi ja seega meedet nr 2 puudutava teise väite esimene osa tuleb põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

B. Neljas väide, mis puudutab meetmeid nr 2, 4 ja 6

66. Neljas väide on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 180–195 vastu ja puudutab meetmete nr 2, 4 ja 6 alusel antud riigiabi kvantifitseerimist; täpsemalt peetakse silmas Üldkohtu hinnangut, mille kohaselt võis komisjon garantiide teatise punkti 4.1 alusel õigustatult järeldada, et selle riigiabi summa oli võrdne garanteeritud laenude summaga.

²⁸ Vt eelkõige 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Bamba (C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 49) ja 18. veebruari 2016. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Bank Mellat (C-176/13 P, EU:C:2016:96, punkt 74).

²⁹ Vt eelkõige 22. märtsi 2001. aasta kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon (C-17/99, EU:C:2001:178, punkt 35); 18. juuni 2015. aasta kohtuotsus Ipatau vs. nõukogu (C-535/14 P, EU:C:2015:407, punkt 37) ning 30. aprilli 2019. aasta kohtuotsus Itaalia vs. Nõukogu (Vahemere mõõkkala püügikvoodid) (C-611/17, EU:C:2019:332, punkt 48).

67. Kõigepealt märgin, et mis puudutab abi suurust, siis selle punkti 4.1 esimeses lõigus on märgitud, et „[p]õhimõtteliselt loetakse riigiabi elemendiks [...] antud garantii asjakohase turuhinna ja selle meetme eest makstud tegeliku hinna vahet.“

68. Viidatud punkti 4.1 kolmanda lõigu alapunktist a tuleneb, et garantii abielemendi arvutamiseks peab komisjon eelkõige kindlaks tegema, kas laenusaja on rahalistes raskustes. Nimelt nõuab võimalik turugarant, kui selline on olemas, raskustes olevatelt ettevõtjatelt laenu andmisel kõrget garantiipremiat, arvestades summa suurust, mis jääks maksmata, kui ettevõtja ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Kui tõenäosus, et krediitisaaja ei saa laenu tagasi maksta, muutub eriti kõrgeks, on võimalik, et sellist turumäära ei ole olemas, ning et *erandlikel asjaoludel* võib garantii abielement osutada sama kõrgeks kui selle tagatisega tegelikult kaetud summa³⁰.

69. Sisuliselt väidab Larko, et kuna Üldkohus leidis, et tagastamisele kuuluva abi summa hindamine vaidlusaluses otsuses on kooskõlas määruse nr 659/1999 artikli 14 lõikega 1 ja garantiide teatise punkti 4.1 kolmanda lõigu punktiga a, rikkus Üldkohus nimetatud artikli 14 lõiget 1 ning samuti ETLT artikli 108 lõiget 2 ja ETLT artikli 296 lõiget 2.

70. Oma väite toetuseks esitab Larko mitu argumenti, mis minu arvates on vähe struktureeritud ja ebaselged. Nagu mina neid mõistan, puudutavad need sisuliselt kahte osa: esiteks hinnangut küsimusele, kas on olemas „erandlikud asjaolud“ teatise garantiide kohta punkti 4.1 tähenduses, ja teiseks hinnangut, mille kohaselt garantiide abielement oli võrdne nende garantiidega kaetud laenude kogusummaga, hoolimata asjaolust, et Kreeka riik ei teinud nende garantiide alusel makseid.

71. Mis puudutab esimest osa, siis väidab Larko, et Üldkohus rikkus mitmel korral õigusnorme, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 193 leidis, et komisjon tuvastas „erandlike asjaolude“ esinemise garantiide teatise punkti 4.1 tähenduses³¹.

72. Esiteks asendas Üldkohus vaidlusaluse otsuse põhjenduse, mis oli iseenesest olematu või vähemalt ebapiisav, nagu Üldkohus selle puuduse ise esile tõi nii vaidlustatud kohtuotsuse punktis 189 kui ka punktides 192 ja 194. Üldkohtu põhjendused selle kohta on ka vastuolulised ja ebapiisavad, ning Üldkohus rikkus ETLT artikli 296 lõiget 2, kuna ta ei tühistanud vaidlusalust otsust hoolimata sellest, et see oli õiguslikult väär ja põhjendamata³².

73. Teiseks pani Üldkohus Larkole tõendamiskoormise „erakorraliste asjaolude“ esinemise küsimuses. Selliste asjaolude esinemist peaks täielikult ja esmajärjekorras põhjendada komisjon, kellel lasub tõendamiskoormis, ning ta ei saa tugineda oma „kahtlustele“ küsimuses, kas abisaaja oleks võinud saada turult laenu ilma garantiita. Leides vaidlustatud kohtuotsuse punktides 186–188, et komisjoni eespool viidatud põhjendused olid piisavad, rikkus Üldkohus õigusnormi seoses nõutava tõendatuse tasemega³³.

30 Samamoodi märgin, et kui Euroopa Kohus on otsustanud, et äriühingu ebakindlat finantsolukorda arvestades ei nõustu ükski finantsasutus talle laenu andma ilma riigigarantiita, tuleb abi suuruseks lugeda garanteeritud laenude *kogusumma* (vt 5. oktoobri 2000. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon (C-288/96, EU:C:2000:537, punkt 31)).

31 Seega ei vaidlusta Larko selle teatise punkti 4.1 kui sellist, vaid selle punkti kohaldamist käesoleva juhtumi asjaoludele.

32 Nagu mina neid argumente mõistan, siis tõstatab Larko nii põhjendamiskohustuse kui olulise *vorminõude* rikkumise nii komisjoni kui Üldkohtu poolt kui ka Üldkohtu ja komisjoni esitatud põhistuste põhjendatuse küsimuse (vt nende eristamise kohta käesoleva ettepaneku punkt 63). Pean vajalikuks selgitada, et kuigi õigusakti põhjendamise kohustus on sätestatud ETLT artikli 296 lõikes 2, siis on kohtuotsuse põhjendamise kohustus ette nähtud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 36, mis Üldkohtule kohaldub selle põhikirja artikli 53 alusel.

33 Mina saan sellest nõutava tõendatuse taseme argumentid aru nii, et see puudutab sisuliselt väidet, et Üldkohus pani Larkole tõendamiskoormise „erakorraliste asjaolude“ olemasolu küsimuses.

74. Mis puudutab nende argumentide vastuvõetavust, siis ma ei arva, vastupidi sellele, mida väidab sisuliselt komisjon, et need tuleks vastuvõetamatus tõttu tagasi lükata. Minu arvates ei puuduta need faktide tuvastamist³⁴, vaid nendega tõstatatakse õigusküsimusi, mille osas on Euroopa Kohus pädev otsustama.

75. Minu arvates tuleb need argumendid siiski põhjendamatus tõttu tagasi lükata, nagu pakub välja ka komisjon.

76. Minu hinnangul ei ole Üldkohus lisanud ega asendanud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 193 vaidlusalusest otsusest enesest mittetulenevaid asjaolusid³⁵. Nimelt on Üldkohus selles punktis õigesti tõlgendanud seda otsust tervikuna, leides sisuliselt, et vaatamata sellele, et vaidlustatud otsuse teatavad põhjendused ei ole laitmatud, nähtub samast otsusest ja eelkõige selle põhjendustest 56–66, et abimeetmete andmise ajal oli Larko väga keerulises olukorras ja neil asjaoludel ei saa komisjonile ette heita vea tegemist, kui ta järeldas, et esinesid „erakorralised asjaolud“, mille tagajärjel Larkol oli võimatu enda vahenditega kogu laenu tagasi maksta.

77. Sellega seoses, nagu sisuliselt nähtub ka vaidlustatud kohtuotsuse punktist 191, tuletan meelde, et erakorraliste asjaolude esinemine garantiide teatise punkti 4.1 tähenduses väljendub just nimelt selles, et laenusaja ei ole võimeline garantiiga tagatud laenu tagasi maksma omavahenditest.

78. Seoses komisjoni väidetavate „kahtlustega“, mis puudutasid Larko võimalust saada turul laenu tagatiste puudumisel, lükkas Üldkohus põhjendatult tagasi hageja argumendi ja leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 187 ja 188, et vaidlusaluse otsuse tervikuna lugemisel ilmneb piisavalt selgelt, et komisjon luges vähemalt vähetõenäoliseks seda, et Larko suudaks oma majandusraskuste tõttu saada turul laenu ilma Kreeka riigi sekkumiseta.

79. Nagu komisjon Euroopa Kohtus kordas, kinnitab vaidlusaluse otsuse terviklik tõlgendamine seda komisjoni seisukohta. Mis puutub meetet nr 2, siis tuleb märkida, et vahetult pärast sõna „kaheldav“ on täpsustatud, et „teisisõnu“ on komisjon seisukohal, et Larko sai garanteeritud laenu summale vastava eelise, kuna ilma riigigarantiita ei oleks ta turult sellist rahastamist saanud. Mis puudutab meetet nr 6, siis viitab sõna „kaheldav“ sisalduv lause samale arutluskäigule, mis on esitatud meetme nr 2 kohta.

80. Lisaks, nagu märgib ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 193, tuleb rõhutada, et komisjoni hinnangut erakorraliste asjaolude esinemise kohta ei ole haldusmenetluses mingil moel ümber lükanud ei Kreeka ametiasutused ega hageja.

81. Eespool esitatud põhjustel on minu arvates selge, et Üldkohus ei asendanud komisjoni põhjendusi ega asetanud hagejale tõendamiskoormist seoses „erakorraliste asjaolude“ esinemisega. Lisaks ei ole Üldkohtu põhjendused selles küsimuses vastuolulised. Nimelt ei ole see, et Üldkohus osundab teatud puudustega või lakoonilisele sõnastusele komisjoni põhjendustes, vastuolus Üldkohtu järeldusega, et nimetatud põhjendustega ei ole – hoolimata sellisest sõnastusest – õigusnormi rikutud.

34 Täpsemalt leidis Üldkohus komisjoni sõnusti vaidlustatud kohtuotsuse punktides 192–194, et vaidlusalusest otsusest nähtub, et abimeetmete andmise hetkel oli Larko „väga keerulises olukorras“, eelkõige tema käibe pideva vähenemise ning negatiivsete omavahendite tõttu, mis andis mõista, et äriühingu kogu osakapital oli kadunud. Sellise äärmiselt keerulise olukorra tagajärjel oli „Larkol võimatu enda vahenditega kogu laenu tagasi maksta“. Selliseid märkusi vaidlustades seadis hageja komisjoni arvates kahtluse alla Üldkohtu poolt asjaolude tuvastamise.

35 Tuletan meelde, et liidu kohus on ETL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagi raames kohustatud piirduma vaidlustatud akti õiguspärasuse kontrollimisega. Seetõttu ei ole Üldkohtu pädevuses võimaliku põhjendatuse kompenseerimine või komisjoni põhjenduste täiendamine vaidlustatud otsusest enesest mittetulenevate asjaolude lisamise või asendamise teel (vt ka 7. juuni 2006. aasta kohtuotsus UFX jt vs. komisjon (T-613/97, EU:T:2006:150, punkt 70), samuti 22. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus TV2/Danmark jt vs. komisjon (T-309/04, T-317/04, T-329/04 ja T-336/04, EU:T:2008:457, punkt 182)).

82. ETL artikli 296 lõikega 2 seoses tuleb tõdeda, et vaidlusalune otsus oli täielikult põhjendatud³⁶. Samuti, mis puudutab Üldkohtu põhjendusi vaidlustatud kohtuotsuses, siis tuleb tõdeda, et Üldkohtu põhised olid täielikult põhjendatud, mis nähtub pealegi selgelt mitmest Larko argumendist, mis puudutasid Üldkohtu põhiste põhjendatust. Selles küsimuses ei saa asjaolu, et Üldkohus jõudis sisuliselt teistsugusele järeldusele kui apellant, iseenesest muuta vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi puudulikuks³⁷.

83. Mis puudutab teist osa, siis esitab Larko sisuliselt kolm vaidlustatud kohtuotsust puudutavat argumenti³⁸.

84. Esiteks, kuigi vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise ajal oli selge, et ükski nendest garantiidest ei olnud välja makstud, kinnitas Üldkohus komisjoni lähenemisviisi, kes Kreeka ametiasutuste poole pöördumata piirdus tõdemisega, et tal ei olnud tõendeid selle kohta, et neid tagatise on kasutatud³⁹. Nii eiras ta komisjoni kohustust, mis on seotud ETL artikli 108 lõike 2 raames toimiku hoolsa ja erapooletu uurimisega.

85. Vastupidi komisjoni seisukohale ei arva ma, et see argument oleks vastuvõetamatu. On tõsi, et see põhineb asjaolude tõendamisel, mille üle on Üldkohus ainsana pädev otsustama⁴⁰. Kuid küsimus, kas Üldkohus oleks pidanud seda teavet arvesse võtma, on siiski õigusküsimus.

86. Sellegipoolest leian ma sarnaselt komisjoniga, et argument tuleb põhjendamatu tõttu tagasi lükata.

87. Nimelt käsitletakse küsimust, kas garantiid maksti välja (või mitte) ning kas laenu maksti tagasi (või mitte), asjaolude pinnalt, mis on vaidlusaluste meetmete rakendamises hilisemad, mistõttu ei saa neid võtta arvesse ei abimeetmete kvalifitseerimisel ega nende poolt antud abi suuruse kvantifitseerimisel. Üldkohus jõudis õigesti selle järelduseni, tuletades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 181 ja 182 meelde asjakohast kohtupraktikat.

88. Lisaks märgin, et tõendeid, mis puudutavad laenu tagasimaksmist ja garantiide välja maksmata jätmist, haldusmenetluse käigus komisjonile ei esitatud. Sellega seoses tuletan meelde, et komisjoni otsuse õiguspärasust tuleb hinnata teabe alusel, mis oli komisjoni valduses vaidlusaluse otsuse tegemise ajal⁴¹.

89. Teiseks ei ole vaidlustatud kohtuotsus nõuetekohaselt põhjendatud, kuna Üldkohus jättis analüüsima hageja märkused, mis puudutasid esiteks vaidlusaluse otsuse täielikult siduvat laadi kohtuotsuse Mediaset⁴² alusel, mis puudutab tagasinõutavat summat, ja teiseks selle kohta, et komisjon ise möönis oma otsuses sellega seoses vigu.

36 Vt ETL artikli 296 lõike 2 ulatuse kohta käesoleva ettepaneku punkt 63.

37 Vt eelkõige 20. mai 2010. aasta kohtuotsus *Christos vs. komisjon* (C-583/08 P, EU:C:2010:287, punktid 35 ja 36).

38 Täpsustan, et Larko esitas mitu argumenti ka vaidlusaluse otsuse vastu, ilma et oleks täpsustanud, millises osas on õigusnormi rikutud vaidlustatud kohtuotsuses, mistõttu ei ole võimalik Euroopa Kohtul kohtulikku järelevalvet teostada.

39 Komisjoni käsutuses olevast 2008. aasta laenulepingust (meede nr 2) ilmneb, et laenu tagasimaksed pidid lõppema 31. märtsiks 2012, ehk oluliselt varem vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisest 27. märtsil 2014. Komisjonil võinuks olla teada kõik asjaolud, mis oleks võimaldanud järeldada, et see laen on juba tagasi makstud. Mis puudutab 2010. aasta laenulepingujärgse kohustuse täitmist (meede nr 4), siis nende tähtaeg oli 45 päeva enne vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist. Selleks ajaks oleks komisjon võinud ka tõdeda, et 2011. aasta laenulepingu (meede nr 6) alusel antud laenu on juba osaliselt tagasi makstud.

40 Vt eelkõige 1. juuni 1994. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Brazzelli Lualdi jt* (C-136/92 P, EU:C:1994:211, punkt 49).

41 Vt selle kohta 24. septembri 2002. aasta kohtuotsus *Falck ja Acciaierie di Bolzano vs. komisjon* (C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, punkt 168).

42 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus (C-69/13, EU:C:2014:71).

90. Selle kohta märgin, et kuigi Euroopa Kohtu kontrolli eesmärk apellatsioonmenetluse raames on eelkõige kontrollida, kas Üldkohus vastas õiguslikult piisavalt kõigile hageja esitatud argumentidele, ei saa Üldkohtu kohustust põhjendada oma otsuseid tõlgendada nii, et ta peab vastama üksikasjalikult poole igale argumendile⁴³, mis on minu arvates käesoleval juhul nii.

91. Kolmandaks oleks tagajärjed, mis kaasnevad abi summa kindlaksmääramisele vastavalt garanteeritud laenude koguväärtusele, kui garantiid ei ole välja makstud, vastuolus Euroopa Kohtu kohtupraktikaga, mille kohaselt on riigiabi tagasinõudmist kohustavate komisjoni otsuste eesmärk taastada varasem olukord ja tegemist ei tohi olla karistusega, mis läheb kaugemale tegelikult saadud soodustusest⁴⁴.

92. Selles küsimuses märgin täiendavalt, et lisaks argumentidele, mille ma esitasin juba käesoleva ettepaneku punktides 87 ja 88 ning millest piisab Larko kolmanda argumendi tagasilükkamiseks, näib mulle, et hageja väide, mille kohaselt on ta kohustatud maksma abi tagasi kaks korda, on ekslik. Nimelt, nagu väidab komisjon, näib Larkol olevat kaks erinevat maksekohustust, mis lasuvad ettevõtjal, kes on saanud riigiabi riigigarantii vormis. Esiteks on abi saav ettevõtja kohustatud riigile tagasi maksma saadud abi summa. Teiseks jääb loomulikult alles selle ettevõtja kohustus tagastada pangale laen, mille ta sai tänu sellele riigigarantiile.

93. Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et apellatsioonkaebuse neljas väide tuleb põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

V. Ettepanek

94. Eeltoodud kaalutlusi arvestades, ja ilma et see mõjutaks apellatsioonkaebuse teiste väidete põhjendatust, teen Euroopa Kohtule ettepaneku lükata teise väite esimene osa ja neljas väide põhjendamatusse tõttu tagasi. Kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.

43 Vt eelkõige 11. septembri 2003. aasta kohtuotsus Belgia vs. komisjon (C-197/99 P, EU:C:2003:444, punkt 81).

44 Larko viitab eelkõige 17. juuni 1999. aasta kohtuotsusele Belgia vs. komisjon (C-75/97, EU:C:1999:311, punkt 65).